Sosiaali- ja terveysvaliokunta

Keskiviikko 21.5.2025 klo 9.30—11.05

Läsnä
puheenjohtaja Krista Kiuru sd
varapuheenjohtaja Mia Laiho kok
jäsen Kim Berg sd
jäsen Maaret Castrén kok (1, 2, 3, 4, 5, 6)
jäsen Bella Forsgrén vihr (4) (3, 5 osittain)
jäsen Hilkka Kemppi kesk (4, 5, 6) (3 osittain)
jäsen Hanna-Leena Mattila kesk
jäsen Ville Merinen sd
jäsen Ilmari Nurminen sd (7) (6 osittain)
jäsen Aino-Kaisa Pekonen vas
jäsen Minna Reijonen ps
jäsen Anne Rintamäki ps (3, 4, 5, 6, 7)
jäsen Päivi Räsänen kd
jäsen Pia Sillanpää ps
jäsen Ville Väyrynen kok (1, 2, 3, 5, 6,)
jäsen Henrik Wickström r (7) (6 osittain)
varajäsen Mari Kaunistola kok (7) (6 osittain)
varajäsen Aki Lindén sd (4, 5, 6, 7) (3 osittain)

Sihteerit
valiokuntaneuvos Pirjo Kainulainen
valiokuntaneuvos Sanna Pekkarinen
valiokuntaneuvos Päivi Salo

1. Nimenhuuto

Toimitettiin nimenhuuto. Läsnä oli 11 jäsentä.

2. Päätösvaltaisuus

Todettiin, että kokous ei ollut päätösvaltainen.

3. Muut asiat

Merkittiin, että kokous tuli päätösvaltaiseksi.

StV:n osallistujien (ed:t Kemppi, Reijonen, Lindén, vnk Salo) terveiset WHO:n yleiskokouksesta Genevessä 18.—20.5.2025.

4. Hallituksen vuosikertomus 2024

Kertomus K 1/2025 vp

Asia on saapunut sosiaali- ja terveysvaliokuntaan lausunnon antamista varten tarkastusvaliokunnalle. Määräaika: 30.9.2025.

5. Hallituksen esitys eduskunnalle Maailman terveysjärjestön kansainväliseen terveyssäännöstöön (2005) tehtyjen muutosten hyväksymiseksi ja voimaansaattamiseksi

Hallituksen esitys HE 35/2025 vp

Asiantuntijalausunto HE 35/2025 vp StV 21.05.2025 Ahvenanmaan maakunnan hallitus Asiantuntijalausunto A 5
Asiantuntijalausunto HE 35/2025 vp StV 21.05.2025 oikeusministeriö Asiantuntijalausunto B 5
Asiantuntijalausunto HE 35/2025 vp StV 21.05.2025 Työterveyslaitos Asiantuntijalausunto C 5
Asiantuntijalausunto HE 35/2025 vp StV 21.05.2025 Hyvinvointialueyhtiö Hyvil Oy Asiantuntijalausunto D 5
Asiantuntijalausunto HE 35/2025 vp StV 21.05.2025 Suomen Punainen Risti Asiantuntijalausunto E 5

Valiokuntaan ovat saapuneet kirjalliset lausunnot:
- Ahvenanmaan maakunnan hallitus, liite
- oikeusministeriö, liite
- Työterveyslaitos, liite
- Hyvinvointialueyhtiö Hyvil Oy, liite
- Suomen Punainen Risti, liite

Valiokuntaan on saapunut ilmoitus, ei lausuttavaa:
- Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskus Fimea

6. Valtioneuvoston selonteko julkisen talouden suunnitelmasta vuosille 2026-2029

Valtioneuvoston selonteko VNS 2/2025 vp

Valiokunnan lausuntoluonnos Valtioneuvoston selonteko julkisen talouden suunnitelmasta vuosille 2026-2029 A 6

Sihteeri esitteli lausuntoluonnoksen.

Valiokunta kävi yleiskeskustelun.

Valiokunta aloitti yksityiskohtaisen käsittelyn.

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä suoritettiin seuraavat äänestykset ja tehtiin seuraavat muutokset lausuntoluonnokseen:

Ed. Pekonen ehdotti, että käsittelyn pohjaksi otetaan eriävän mielipiteen 4 mukainen teksti. Ehdotus raukesi kannattamattomana.

Ed. Forsgrén ehdotti, että käsittelyn pohjaksi otetaan eriävän mielipiteen 3 mukainen teksti. Ehdotus raukesi kannattamattomana.

Ed. Berg ed. Merisen kannattamana ehdotti, että 3 kappaleen jälkeen lisätään seuraava uusi kappale: ”Hallitus jatkaa työtään talouden, työllisyyden ja hyvinvoinnin näivettämisen linjalla. Sosiaali- ja terveydenhuoltoon ja sosiaaliturvaan kohdistuvat säästöt lisäävät pienituloisuutta ja palveluiden tarvetta. Sote- ja sotuleikkausten ja työntekijöiden verovähennysoikeuksien heikennysten rinnalla hallitus tekee ennennäkemättömiä kevennyksiä suurituloisten, hyväosaisten ihmisten verotukseen ja asiantuntijoiden hyödyttöminä pitämiä kevennyksiä yhteisöveroon kaikille yrityksille. Hallituksen kylmät arvovalinnat eivät lisää Suomeen hyvinvointia, vaan ne heikentävät ihmisten luottamusta tulevaisuuteen ja yhteiskuntaan, lisäävät pienituloisten ahdinkoa ja syventävät köyhyyttä ja eriarvoisuutta.” Lausuntoluonnos hyväksyttiin äänin 9—8.

Lisättiin kappaleeseen 5 seuraava uusi toinen virke: ”*Ylimääräisellä miljardin tuloutuksella sekä talousarviosiirron noin 66 miljoonan euron vuotuisella kasvulla ei kuitenkaan saadun selvityksen mukaan ole todennäköisesti suurta vaikutusta rahaston sijoitustoiminnalle, koska valtion eläkemenojen kasvun vuoksi rahasto on jo huomioinut kokonaisriskitasossa, että rahaston tuloutukset valtiolle tulevat kasvamaan.*” Lisättiin kappaleeseen 5 seuraava uusi viides virke: ”*Viime vuoden noin 8,0 prosentin tuotto-odotuksella ja 2,5 prosentin velanhoitokustannuksella vaihtoehtoiskustannus on 3,6 miljoonaa euroa vuonna 2026, 65,2 miljoonaa euroa vuonna 2027, 72,4 miljoonaa euroa vuonna 2028 ja 80 miljoonaa euroa vuonna 2029.*”

Ed. Berg ed. Kempin kannattamana ehdotti, että 5 kappaleen jälkeen lisätään uusi kappale seuraavasti: ”Hallitus peittelee ennätyksellistä velanottoaan valtiovarainministerin mukaan ”siltarahoituksella”, mikä tarkoittaa käytännössä miljardin euron lisätuloutusta Valtion eläkerahastosta (VER) vuonna 2027. Näin julkinen velka ja tulevat korkomenot pienenevät, mutta samalla julkinen sijoitusvarallisuus ja sen tulevat tuotot pienenevät. Valiokunnan valtiovarainministeriöltä saaman selvityksen mukaan maltillisella 5,5 prosentin sijoitustuotto-odotuksellakin verrattuna 2,5 prosentin velanhoidon kustannukseen hallituksen ”siltarahoituksen” kustannus tulee olemaan 35,5 miljoonaa euroa vuonna 2027 ja kumulatiivisesti vuosina 2026—2029 peräti 117,8 miljoonaa euroa. Mainittu 5,5 prosenttia on ollut VER:n sijoitusten keskituotto vuodesta 2001 alkaen. Kahdeksan prosentin tuotolla laskettuna kustannus olisi 65,2 miljoonaa euroa vuonna 2027 ja kumulatiivisesti kehyskaudella 221,3 miljoonaa euroa. Valiokunta pitää valtion eläkerahojen lainaamista budjettiin jo lähtökohtaisesti ongelmallisena, mutta tilanteessa, jossa saisimme lainan markkinoilta edullisemmalla ratkaisulla, valiokunta pitää hallituksen kikkailua eläkevaroilla kohtuuttomana ja veronmaksajien etujen vastaisena. Lausuntoluonnos hyväksyttiin äänin 9—8.

Ed. Berg ed. Merisen kannattamana ehdotti, että kappaleen 9 viimeinen lause poistetaan ja kappaleen loppuun lisätään seuraavat virkkeet: ”Hallituksen sosiaali- ja terveyspoliittinen linja on selvä: yksityistä sektoria pönkitetään ja julkista sote-sektoria heikennetään. Hallitusohjelman mukaista investointiohjelmaa yksityisen terveydenhuollon Kela-korvauksiin jatketaan. Uutena toimena hallitus esittää uudenlaista Kela-korvauskokeilua yli 65-vuoti-

aille. Useat valiokunnan kuulemat asiantuntijat pitävät hallituksen linjaa ongelmallisena ja peräti vääränä. Esimerkiksi Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) mukaan lisärahoituksen ohjaaminen Kela-korvauksiin ei edistä koko palvelujärjestelmän toiminnan ja palvelujen oikeudenmukaista ja kustannusvaikuttavaa jakautumista. Hallituksen rakentaman mallin kautta pirstaleisuus lisääntyy ja riskinä on myös, että kokeilu entisestään heikentää julkisia lääkäripalveluja eikä vähennä siihen kohdistuvaa kuormitusta. THL toteaa, että kokeilu on varsin kallis suhteessa todennäköisesti saavutettavaan melko vähäiseen terveyshyötyyn eikä hallituksen ehdottama korvausmalli tuota kustannusvaikuttavia palveluita. Valiokunta pitää erityisen ongelmallisena sitä, että hallitus satsaa malliin, jonka vaikuttavuuden asiantuntijat laajasti kyseenalaistavat, samalla kun leikataan rahoitusta hyvinvointialueilta. Niukat varat pitäisi käyttää mahdollisimman kustannustehokkaasti ja vaikuttavasti tuottamaan kansalaisille parempaa terveyttä ja hyvinvointia. Valiokunta katsoo, että korvauksiin varatut rahat tulisi suunnata hyvinvointialueiden rahoitukseen, jotta ne voivat järjestää palvelut alueen asukkaiden tarpeisiin parhaiten vastaavasti turvaten oikea-aikaisen hoitoon pääsyn ja hoidon jatkuvuuden omalääkäri-omahoitajamallilla.” Lausuntoluonnos hyväksyttiin äänin 9—8.

7. Seuraava kokous

Ilmoitettiin, että valiokunnan seuraava kokous on torstaina 22.5.2025 klo 10.00.

Pöytäkirjan vakuudeksi

Valiokuntaneuvos Sanna Pekkarinen